

Henning Törner

Utbildningsnämnden 2020-04-21

Slutredovisning utredningsuppdrag Översyn av skolpengens uppbyggnad: Resursfördelningsmodell för skolan

Ärende

Utbildningsnämnden har den 12 juni 2019, § 44 (UN 2019/0304) beslutat om en översyn av befintligt resursfördelningssystem. Kommunstyrelsen har den 11 juni 2019, § 195 (KS 2019/0017) beslutat att ge utbildningsnämnden i uppdrag att tillsammans med kommunledningskontoret utreda och se över skolpengens konstruktion och uppbyggnad, vad gäller bland annat uppräknings- och lokalkostnader.

I rapporten redovisas nuvarande resursfördelningsmodell och en jämförelse med andra kommuner, en analys av grundbeloppets olika delar samt förslag till förändringar avseende grundbelopp inom grundskolan, strukturbidrag för elever i resursskolor och resursklasser samt förändrad hyressättning och fördelning av hyror.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden tar del av slutredovisning av utredningsuppdrag Översyn av resursfördelningsmodell för skolan.

Utbildningsnämnden uppdrar till bildningsförvaltningen att inför nämndens sammanträde den 16 juni 2021 återkomma med underlag och beslutsförslag till nämnden avseende

- Förändrade nivåer för grundbeloppen inom grundskolan
- Kvalitetshöjande åtgärd – strukturbidrag för elever i resursskolor och resursklasser

Utbildningsnämnden uttrycker önskemål till fastighetsnämnden, att i sitt fortsatta arbete med ny hyresmodell för skollokaler, beakta bildningsförvaltningens förslag i tjänsteutlåtandet.

Utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att tomställda skollokaler, som behålls för att kommunen ska kunna uppfylla sitt ansvar att ta emot nya elever, ska finansieras av annan nämnd än utbildningsnämnden.

Utbildningsnämnden uppdrar till bildningsförvaltningen att inför beslut om budget för skolor i egen regi 2022 återkomma med underlag och beslutsförslag avseende förändrad hyressättning och fördelning av hyror.

Henning Törner

Utbildningsnämnden uppdrar till bildningsförvaltningen att inför budget 2023 fortsätta arbetet med att se över grundbeloppet för förskola och nivåerna på tilläggsbelopp för modersmålsundervisning.

Bakgrund

Utbildningsnämnden har den 12 juni 2019, § 44 (UN 2019/0304) beslutat om en översyn av befintligt resursfördelningssystem. Kommunstyrelsen har den 11 juni 2019, § 195 (KS 2019/0017) beslutat att ge utbildningsnämnden i uppdrag att tillsammans med kommunledningskontoret utreda och se över skolpengens konstruktion och uppbyggnad, vad gäller bland annat uppräknings- och lokalkostnader.

Utredningsuppdraget delredovisades till utbildningsnämnden den 2 september 2020, § 75 då Danderyds kommuns resursfördelningsmodell jämfördes med andra kommuner och det gjordes även en jämförelse mellan grundskolorna i egen region i Danderyds kommun. Utbildningsnämnden gav direktiv för det fortsatta arbetet vid sammanträde den 30 september 2020, §88.

Kommunstyrelsen tog del av delredovisningen den 10 oktober 2020, § 138 och uppdrog till utbildningsnämnden att senast den 30 april 2021 återrapportera till kommunstyrelsen om det vidare arbetet.

Bildningsförvaltningens utredning

Den nu gällande resursfördelningsmodellen har använts under en längre tid och frågor har aktualiserats om pengens nuvarande konstruktion uppfyller de krav som kan ställas på en effektiv, transparent, konkurrensneutral fördelningsmodell.

En viktig parameter för en uppdaterad resursfördelningsmodell är att den konstrueras så att den blir ett effektivt styrmedel för kommunens politiska ledning samtidigt som den bidrar till att rektorer och skolhuvudmän får incitament för att utveckla skolverksamheten mot uppsatta mål.

En ny resursfördelningsmodell ska utgå ifrån Bidrag på lika villkor, SOU 2008:8 och konstrueras så att den blir ett effektivt verktyg för att styra kommunens ekonomiska resurser i förhållande till de mål som beslutas för perioden. Modellen ska också ta hänsyn till de olika behov som kan finnas mellan olika verksamhetsgrenar, t ex undervisning i grundskola, särskola, förskoleklass och fritidshem, men även till olika åldersgrupper såsom lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet.

Resursfördelningsmodellen ska även beakta likvärdighetsaspekten avseende kostnader för lokaler.

Utöver arbetet med att utreda grundbeloppets uppbyggnad och nivåer har det inom utbildningsnämnden år 2019 och 2020 pågått närliggande arbete

Henning Törner

för att skapa en mer resurseffektiv, transparent, konkurrensneutral och lättbegriplig resursfördelningsmodell. Utbildningsnämnden har fattat beslut om följande förändringar inom ramen för detta arbete:

- Grundsärskolepeng
- Förändrat strukturbidrag till skolor med nyanlända elever
- Riktlinjer för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd

Förslag föreligger om ytterligare förändringar inför budget 2022:

Förändrade nivåer för grundbeloppen inom grundskolan

En analys av kostnadsfördelningen inom grundskolorna i kommunens egen regi, samt jämförelser med jämförbara kommuners pengnivåer, leder till att bildningsförvaltningen föreslår förändringar av grundbelopp på ålder och verksamhet. Förslaget syftar till nya grundbeloppsnivåer för utbildningsnämnden att besluta om inför budget år 2022.

Kvalitetshöjande åtgärd – strukturbidrag för elever i resursskolor och resursklasser

Bildningsförvaltningen föreslår att ett strukturbidrag införs för att underlätta för skolor att ha en hög kvalitet i sin undervisning. Strukturbidraget föreslås komplettera grundbeloppet som kompensera skolor som begränsat sitt mottagande av elever i syfte att erbjuda utbildning till elever i behov av särskilt stöd. Det för att erbjuda eleverna en likvärdig undervisning anpassad efter deras förutsättningar och behov.

Förändrad hyressättning och fördelning av hyror

Lokalkostnaderna är en betydande del av skolornas totala kostnader och det finns stora skillnader mellan skolorna gällande hur stor del av intäkterna de behöver lägga på lokalkostnader. Under 2021 pågår ett arbete som syftar till att fastighetsnämnden ska besluta om en ny hyresmodell.

Förändrad hyresmodell

Bildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden till fastighetsnämnden uttrycker önskemål om

- en transparent och enhetlig hyresmodell som säkrar lika villkor för samtliga skolor i kommunens lokaler, oavsett huvudman
- att hyresmodellen baseras på självkostnad, inte funktion eller marknad
- att hyresnivåer sätts utifrån självkostnader för samtliga skolor som ett kollektiv
- att kostnader som inte är direkt kopplade till skolverksamheten, exempelvis extra kapacitet och läktare i idrottssalar, merkostnader för kulturhistoriska intressen samt planerad överkapacitet för

Henning Törner

framtiden inte ska belasta utbildningsnämnden eller dess enskilda enheter

- att villkoren i avtalen är likartade och jämförbara med avseende på vad som ingår

Ersättning för tomställda lokaler

Bildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden till kommunstyrelsen uttrycker önskemål om att tomställda lokaler, som behålls för att kommunen ska kunna uppfylla sitt ansvar att ta emot nya elever, ska finansieras av annan nämnd än utbildningsnämnden.

Bildningsförvaltningen bedömer att en central finansiering av tomställda lokaler, via kommunstyrelsen eller fastighetsnämnden, skulle öka likvärdigheten och bättre motsvara syftet med kostnaden då denna inte har något omedelbart samband med kostnaderna för utbildningsverksamheten. En kommuncentral finansiering förordas även av Sveriges kommuner och regioner

På sikt bör även grundbeloppet för förskola o nivåerna på tilläggsbelopp för modersmålsundervisning ses över.

Ekonomiska konsekvenser

Eventuella ekonomiska konsekvenser tas fram inom ramen för respektive uppdrag.

Kent Henningson
Bildningsdirektör

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande 2021-04-07 Översyn av resursfördelningsmodell för skolan

Rapport Översyn av resursfördelningsmodell för skolan

Utbildningsnämnden 2019-06-12 § 44 Utredningsuppdrag Översyn av skolpengens uppbyggnad

Uppdragsbeskrivning 2019-05-21 Översyn av skolpengens uppbyggnad

Kommunstyrelsen 2019-06-11 § 105 Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2020

Tjänsteutlåtande 2019-05-29 -Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2020

Expedieras
Kommunstyrelsen